

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.09.1966, sp. zn. 5 Cz 84/66, ECLI:CZ:NS:1966:5.CZ.84.1966.1

Číslo: 18/1967

Právní věta: Povinností soudu, který rozhoduje o návrhu na zrušení práva užívat byt ve smyslu § 184 písm. c) o. z., je i zkoumat, nejde-li o případ, kdy event. zrušení práva užívat druhý byt vzhledem k ustanovení § 9 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 45/1964 Sb. není na místě.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 07.09.1966

Spisová značka: 5 Cz 84/66

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Hospodaření s byty

Předpisy: 40/1964 Sb. § 184 45/1964 Sb. § 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Odpůrci užívají od roku 1959 byt o kuchyni a pokoji v domě v H.; tento byt vznikl administrativním rozdělením velkého bytu o kuchyni a čtyřech pokojích. Dne 13. 2. 1965 přidělila bytová komise MěstNV v H. odpůrcům (na jméno odpůrkyně L. E.) větší byt o kuchyni a dvou pokojích v téže domě v H.; jde o byt, který je vlastně zbývající částí administrativně rozděleného bytu o kuchyni a čtyřech pokojích. Odpůrci přijali přidělený větší byt, ale neuvolnili původní byt, takže užívají současně dva byty (tedy bytový prostor v rozsahu o kuchyni a čtyřech pokojích před jeho administrativním rozdělením).

Za tohoto stavu požádal navrhovatel okresní soud o zrušení práva odpůrců užívat původní byt o kuchyni a pokoji. K odůvodnění svého návrhu uvedl, že nedostatek bytů v místě brání tomu, aby čtyřčlenná rodina odpůrců obývala nepřiměřeně veliký bytový prostor, navíc tvořený dvěma samostatnými byty.

Okresní soud v Mladé Boleslavi vyhověl návrhu.

Krajský soud v Praze rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Soudy obou stupňů vycházely při svém rozhodování z ustanovení § 184 písm. c) o. z., podle něhož může soud zrušit na návrh organizace právo užívat byt tehdy, má-li uživatel dva byty.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že

rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon a tyto rozsudky zrušil.

Z odůvodnění:

Výjimkou ze spravedlivé zásady, že každý občan je oprávněn k užívání toliko jednoho bytu, je ustanovení § 9 vyhlášky min. spravedlnosti č. 45/1964 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení občanského zákoníku. Podle písm. a) tohoto ustanovení nezruší soud právo užívat druhý byt, užívá-li dva byty v různých obcích významný vědecký nebo umělecký pracovník, který druhého bytu nezbytně potřebuje ke své práci, nebo užívá-li jej významný veřejný činitel; podle písm. b) tohoto ustanovení postupuje soud stejně, jde-li o jiné případy hodné zvláštního zřetele. To znamená, že povinností soudu, který rozhoduje o návrhu na zrušení práva užívat byt ve smyslu ustanovení § 184 písm. c) o. z. je mj. zkoumat, nejde-li o případ, kdy není na místě event. zrušení práva užívat druhý byt vzhledem k ustanovení § 9 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 45/1964 Sb.

V této věci neuvažovaly soudy obou stupňů o důvodnosti návrhu na zrušení práva odpůrců užívat druhý byt z hledisek ustanovení § 9 (jmenovitě písm. b)) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 45/1964 Sb., ačkoli některé výsledky zjevně vyžadovaly takový postup. Např. v jednání u soudu prvního stupně dne 22. 4. 1965 se vyjádřil zástupce navrhovatele tak, že bytové komise MěstNV v H. nepředpokládala, že odpůrci přijmou pro ně malý, nově přidělovaný byt o kuchyni a dvo pokojích; u jednání u soudu prvního stupně dne 16. 7. 1965 též zástupce navrhovatele uváděl, že odpůrci jsou zařazeni nadále v místním pořadníku uchazečů o byt, poněvadž nově jim přidělený byt o kuchyni a dvou pokojích není přiměřený jejich bytové potřebě (zvláště se zřetelem k tomu, že odpůrce V. E. trpí plicní chorobou). Sami odpůrci poukazovali v průběhu celého řízení na svůj zdravotní stav i na zdravotní stav svých nezletilých dětí.

Ke zkoumání důvodnosti návrhu na zrušení práva odpůrců užívat druhý byt z hledisek ustanovení § 9 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 45/1964 Sb. bylo vhodné, aby soudy obou stupňů zjistily zejména v součinnosti se stavebním úřadem a okresním hygienikem, jaká je podlahová plocha původního bytu odpůrců o kuchyni a pokoji a nově jim přiděleného bytu o kuchyni a dvou pokojích, zda (a do jaké míry) je nově odpůrcům přidělený byt o kuchyni a dvou pokojích nepřiměřený jejich bytové potřebě (zvláště se zřetelem ke zdravotnímu stavu členů rodiny odpůrců), zda by bylo užívání obou bytů (původního a nově přiděleného) úměrné bytové potřebě odpůrců též s přihlédnutím k bytové situaci v místě atp. Jen po takto vedeném dokazování mohly soudy obou stupňů dojít k bezpečnému závěru, zda jde i nejde o případ hodný zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 9 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 45/1964 Sb., a rozhodnout o tom, zda má či nemá být zrušeno právo odpůrců užívat druhý byt.

Soudy obou stupňů, které neprovedly potřebné důkazy k objasnění skutečného stavu věci, porušily zákon v ustanoveních § 6, 120 odst. 1, § 132 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 184 písm. c) o. z. a § 9 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 45/1964 Sb.